

Országos Lotz János szövegértési és helyesírási verseny

Iskolai forduló

2014. december 10.

4. osztály

tanuló neve

tanuló iskolája

Tollbamondás pontszáma: _____

Szövegértés pontszáma: _____

Helyesírási teszt pontszáma: _____

Összesített pontszám: _____

A feladatokat összeállította:

Kutnyánszkyne Bacskai Eszter szaktanár

Lenczné Vrbovszki Judit szaktanácsadó

Unti Judit szaktanár

Lektorálta:

Tóth Katalin lektor

A verseny fővédnöke:

Dr. Simoncsics Péter nyelvész, docens

Szövegértés

Olvass figyelmesen! Azután válaszolj a szöveggel kapcsolatos kérdésekre!

Tanulnak magyarul a svédek?

A stockholmi főiskolának, későbbben egyetemnek a magyar intézete Leffler Béla kezdeményezésére jött létre. Az intézet történetének a csúcspontja 1936-tól 1947-ig volt, Lotz János munkálkodásának időszakára tehető. Állandó tanári állás nem volt Lotz ideje után. 1949-től 1972-ig az intézetben Átányi István helyére Lazar Oscar lépett, majd az 1980-as takarékosági intézkedések miatt a stockholmi intézetet megszüntették.

Az 1930 és 1980 közötti időben a svédországi magyar oktatás és kutatás legfontosabb intézményének a stockholmi intézetet nevezhetnénk. Ennek eredményeképpen a stockholmi egyetemi könyvtár magyar irodalmi és nyelvészeti könyvgyűjteménye nagyszámúvá és széles körűvé vált. Az eddigi egyetlen magyar témájú doktori dolgozatot, mely Kazinczy Ferenc nyelvhasználatával foglalkozik, Eva Martins írta és védte meg Stockholmban 1970-ben.

A svéd társadalom kezdetben kevésbé támogatta a magyar nyelv tanulását. A második világháború után (1945) viszont megváltozott a helyzet, mivel megnőtt a Magyarországról menekültek száma, s így hamarosan többen akartak magyarul tanulni, mint előtte.

(Készült *Lars-Gunnar Larsson: A magyar nyelv oktatásának kialakulása a svédországi egyetemeken* c. magyar nyelvű tanulmánya alapján.)

A szöveg svéd szerzője az uppsalai egyetemen magyar nyelvet tanít.

Feladatok

1. Tedd időrendi sorrendbe az eseményeket a szöveg alapján!

6/

Eva Martins doktori dolgozata elkészül.

Leffler Béla tevékenysége Stockholmban.

A magyar intézet megszüntetése.

Lotz János távozása Stockholmból.

Larsson tanulmányának keletkezése.

Átányi István tanári munkája.

2. Tegyé! + jelet a megfelelő oszlopba az állítás tartalma szerint!**4/**

Állítás	Lehetséges	Nem lehetséges
Az intézet könyvtárában azért nőtt a könyvállomány, mert növekedett az érdeklődés a magyar nyelv iránt.		
A stockholmi egyetemnek sokba került a magyar intézet fenntartása.		
Ma Svédországban senki nem akar magyarul tanulni.		
Lotz időszakában már sokan tanulhattak magyarul Stockholmban.		

3. Egészítsd ki a megfelelő szavakkal a szöveget!**6/**

Az 1980-as években két városban lehetett magyar nyelvet _____ Svédországban:
Stockholmban és _____-ban. A szöveg szerzője,
_____, is tanított _____ diákokat
magyarul. Az egyetemeken sokra tartják Lotz János _____, hiszen
népszerűsítette a viszonylag kevesek által beszélt _____.

4. Helyettesítsd a vastagon szedett szavakat egy megfelelő rokon értelmű szóval!**4/**

intézet történetének a **csúcspontja** _____
kevésbé **támogatta** _____
könyvgyűjteménye **nagyszámúvá** _____
takarékossági intézkedések _____

Összesen: 20 pont**Elért pontszám: _____**

Helyesírási feladatlap**1. Egészítsd ki a mondatok szavait a megfelelő betűkkel!****8/**

-t/-tt/-dt

Ezerszer megmon___am már, hogy ne csámcsogj!

A szobában mara___ak a könyveim.

Kihallatsz___ a teremből a hangos zene.

Miután elolvastam a könyvem utolsó fejezetét, új regénybe kez___em.

Csak tette___e a kedvességet.

Sze___eve___e csibész kutya, már megint betrappol___ a szobába.

2. Egészítsd ki a mondatok szavait a megfelelő kezdőbetűvel!**16/**

Egy ___udapesti ___imnáziumban tanul a testvérem.

A szomszéd kutyáját ___appancsnak hívják.

Te is a ___illangó ___tcában laksz?

Az anyukám a ___ők ___apját olvassa, az apukám az ___let ___s ___udományt.

Egy ___lasz és egy ___émet vendég érkezett iskolánkba.

Holnap ___eckemétre utazunk az unokatestvéremhez.

A ___imnuszt ___ölcsey ___erenc írta.

3. Egészítsd ki a következő szópárok megfelelő alakjával a mondatokat!**6/**

könyvel – könyvvel

bolyt – bojt

kicsempéztük – kicsempésztük

had – hadd

áru – árú

csukja – csuklya

_____ mutassam be nektek az új barátomat!

Nem figyelhettem meg az arcát, mert _____ volt a fején.

Édesanyám egy nagyvállalatnál _____.

Ebben az üzletben nem vásárolunk, mert csak magas _____ termékek vannak.

Az öcsémmel _____ a konyhaszekrényből a csokit.

Egy olyan sapkát vettem télre, amelyet nagy kék _____ díszít.

4. Válaszd el minden lehetséges helyen az alábbi szavakat!**10/**

virslí, Bernadettel, lándzsa, hullámvasút, technikaóra, kertig, Félixszel, bodzabokor, szemüveg, legelső

5. A következő állatmesében 20 helyesírási hiba van. Húzd alá a helytelenül írt szavakat, és írd fölédjük a jó megoldást!**20/**

Az állatok viszájkodása

Egyszer régen az állatok összegyűltek, hogy eldöncsék, ki a legelőkelőbb közülük. Addig-addig vitatkoztak, míg a végén jól összemarakodtak. A ló azonban nem szerette a veszekedést, ezért azt mondta, kérjék fel az embert, tegyen igazságot köztük.

Az embert főhelyre ültették, hogy mindenkit jól lásson, s így eltudja dönteni, ki a legelső az állatok között.

Az ember azt mondta, az alapján fog itélni, hogy mennyire van haszna az adott állatból.

Az oroszán erre megsértődött, mondván, hogy akkor ő hátul kulóg, mert belőlle nem sok előnye származik az embernek. Bezzeg a szamár az első helyen lessz, pedig milyen ostoba.

Az állatok helyeselték az oroszán szavait. Hiszen ha jól meggondolják, felesleges azon tünödni, ki menyit ér, amikor mindenki tuggya, mi a dolga, és hol a helye.

Igy aztán estefelé már csak a szamár maradt a réten. Megörült erre a csacsi, mert azt hidte, hogy a többiek azért széledtek szét, mert senki sem mert kiállni vele. Jókedvében nagyot kurlyantott, és boldogan ujjságolta el otthon, hogy övé lett a dícsőség.

Összesen: 60 pont**Elért pontszám: _____**